

ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ В СЕКТОР „ТРАНСПОРТ“

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Потреблението на енергия в сектор „Транспорт“ е част от показателя Крайно енергийно потребление на Общия енергиен баланс на страната. Включва количествата горива и енергия, използвани от предприятията за всякакви транспортни дейности, независимо от икономическата дейност, която осъществяват. Горивата и енергията, използвани за нетранспортни дейности (отопление и осветление на автогари и жп гари, теглене, бутане на шлепове и петролни платформи, помещения за камиони под наем и таксите, и т.н.) от предприятията с основна икономическа дейност - транспорт по КИД - 2008, се отчитат в сектор „Услуги“, по-конкретно в раздел 52 (Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта), а не в сектор „Транспорт“.

Фокус на изследването е представянето на дезагрегирани данни на национално ниво за съответна отчетна година, само за два подсектора на сектор „Транспорт“:

- Автомобилен транспорт по категории моторни превозни средства (МПС) съгласно Европейската класификация за категории превозни средства, базирана на стандартите на Икономическата комисия за Европа на ООН;

- Железопътен транспорт по видове.

Отчитат се данни за следните енергийни продукти:

- Нефт и нефтени продукти, без частта на биогоривата - в хил. тонове и в ТДж по нетна калорична стойност (НКС);

- в т.ч. Дизелови горива (газьоли), без частта на биогоривата - в хил. тонове и ТДж (НКС);

- в т.ч. Автомобилен бензин, без частта на биогоривата - в хил. тонове и ТДж (НКС);

- в т.ч. Втечен нефтен газ (втечени пропан-бутанови смеси) - в хил. тонове и ТДж (НКС);

- Възобновяеми и биогорива - в ТДж (НКС);

- в т.ч. Смесен биодизел - в хил. тонове и ТДж (НКС);

- в т.ч. Смесен биобензин - в хил. тонове и ТДж (НКС);

- Електрическа енергия - в ГВтч и ТДж (НКС);

- Природен газ - в ТДж по брутна калорична стойност (БКС) и ТДж (НКС);

- Общо енергийни продукти - в ТДж (НКС).

За агрегираната позиция „Общо енергийни продукти“ в ТДж (НКС) се сумират отделните енергийни продукти, като:

- Нефтът и нефтените продукти в ТДж (НКС) са сума от ТДж (НКС) на отделните съставлящи го продукти: дизелови горива (газьоли), без частта на биогоривата; автомобилен бензин, без частта на биогоривата; втечен нефтен газ (втечени пропан-бутанови смеси). Отделните нефтопродукти се превръщат от хил. тонове в ТДж (НКС) като се използва съответната нетна калорична стойност за отчетната година;

- Природният газ от ТДж (БКС) се превръща в ТДж (НКС), като се използва постоянния коефициент 0.9;

- Електрическата енергия от ГВтч се превръща в ТДж (НКС), като се използва постоянния коефициент 3.6.

Изследването включва следните показатели по вид транспорт:

- Автомобилен транспорт, общо - включва горива и енергия, потребени от автомобилите на територията на страната, вкл. горивата за МПС на домакинствата. Тук не се включват горивата за: стационарните строителни машини; работата на селскостопанската техника на полето и на машините при дърводобива. Към този показател се включва електрическата енергия за тролейбусите и електромобилите.

- Тежкотоварни превозни средства - включва количествата на използваните енергийни продукти от тежкотоварни автомобили (камиони) с товарносимост над 3.5 т, превозващи товари (категории МПС N2 и N3 съгласно Европейската класификация за категории превозни средства).

- Микробуси и автобуси - включва потребените количествата горива и енергия от големи превозни средства, превозващи пътници, като градски автобуси, междуградски автобуси, големи микробуси (категории МПС M2 и M3 според Европейската класификация за категории превозни средства).

- Леки автомобили и ванове - включва количествата енергийни продукти, използвани в малки превозни средства, като

леки автомобили и ванове, превозващи пътници или товари (категории МПС М1 и N1 според Европейската класификация за категории превозни средства). Допълнително, данните са дезагирани в т.ч. леки автомобили (категория М1) и в т.ч. ванове (категория N1).

- Други в автомобилния транспорт - обхваща потребените количества горива и енергия от категории МПС извън гореизброените видове категории, в т.ч. от превозни средства на две колела (мотопеди и мотоциклети).

- Железопътен транспорт, общо - включва количествата горива и енергия, използвани в железопътния трафик, включително в промишлената железопътна инфраструктура и в железопътния транспорт като част от градската и крайградската транспортна система (напр. влакове, трамваи, метро). Изключват се горивата и енергията, използвани за отопление и осветление на гари и метростанции.

- Високоскоростни влакове - обхваща горива и енергия, използвани от влакове, движещи се по линии, където скоростта може да надвишава 200 км/ч.

- Конвенционален жп транспорт, в т.ч. пътнически и товарен - включва потребените енергийни продукти за превоз на пътници и товари с железопътни превозни средства между мястото на качване/товарене и мястото на слизане/разтоварване.

- Метро и трамваи.

Източници за изготвяне на дезагирани данни са:

- годишните данни от статистическо изследване „Потребление на горива и енергия“ за Железопътния транспорт, конкретно за предприятия с кодове на икономическа дейност по КИД - 2008, 49.10 - Пътнически железопътен транспорт, междуселищен, 49.20 - Товарен железопътен транспорт, и 49.31 - Пътнически градски и крайградски транспорт;

- изчислената структура за разпределение на потреблението на горива и енергия в Автомобилния транспорт по гореописаните категории МПС за съответна отчетна година. Структурата за разпределение е получена въз основа на оценки на потреблението на горива и енергия от всички превозни средства, общо, по отделни категории и по видове горива. Оценките са изчислени на базата на:

- средният разход на гориво на километър по категория превозно средство и по вид гориво от пилотно онлайн проучване по проект „Дезагирание на крайното енергийно потребление в транспорта“;

- среден годишен пробег по категория превозно средство и вид гориво, изчислен от базата данни на годишните технически прегледи на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, конкретно показанията на километража между две последователни години.

- агрегирания показател Крайно енергийно потребление от Общия енергиен баланс на страната за подсекторите Автомобилен и Железопътен транспорт.